Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri:
în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.

Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Tërgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 23. Brașov, Luni-Marți, 30 Ianuarie (11 Februarie) 1896.

Din causa sfintei sërbători de mâne diarul nu va apăre până Mercuri séra.

„Politică națională".

Cu devisa *„politică națională"* se continuă în dieta ungară discusiunea asupra budgetului ministeriului instrucțiunei publice.

Ce însémnéză acéstă divisă? Ce vréu sé dică vorbitorii, carĭ iau cuvêntul unul după altul, din mijlocul tuturor partidelor maghiare, în desbaterea budgetară, — ce vréu sé dică când pretind sé se facă politică națională pe terenul cultelor și instrucțiunei publice?

Vréu sé dică, că nebuna idee despre un „stat unitar național maghiar" a prins deja rădăcină în creerii „patrioților" de tótă categoria și de tóte nuanțele, și că apetitul șovinismului unguresc merge crescênd. Li-s'au suit la cap succesele dobêndite în contra confesiunilor pe terenul bisericesc politic și acum de ce n'ar voi ei sé facă un asalt în contra acestor confesiunĭ și pe terenul învĕțămêntului public? De ce n'ar voi sĕ mai facă puțină politică națională în sensul, de-a distruge tot și de-a stêrpi din rădăcină orĭ-ce desvoltare liberă în stat?

Nu numai odată ni-s'a dat în anii trecuțĭ ocasiunea sé arătăm celor, carĭ ne vorbiau de putința unui *modus vivendi* pe terenul autonomiei bisericescĭ și scolare, că speranța lor este deșartă, décă nu chiar ridicolă, căcĭ cu o siguritate aprópe matematică era prevĕdut, că după dĕrîmarea autonomiei nóstre pe terenul politic național, va urma sugrumarea autonomiei nóstre bisericescĭ și scolare. Și étă că astădĭ ministrul instrucțiunei publice vine și fără de nicĭ o genă acusă autoritățile superióre bisericescĭ, carĭ după lege sunt chiămate a conduce scólele confesionale, că se ascund după paravanul autonomiei lor pentru ca sĕ ocrotéscă uneltirile „antipatriotice" ale dascălilor confesionalĭ. Cu alte cuvinte pretinde, ca sĕ se ia mĕsurĭ legislative pentru a-se suprima autonomia scolară a bisericelor și propune pentru scopul acesta revisuirea legei instrucțiunei poporale.

Guvernul și legislatorii ungurĭ și-au pierdut tótă priceperea pentru vechile instituțiunĭ de caracter federativ, cum este și aceea a autonomiei bisericescĭ și scolare. Ei nu mai vĕd, decât icónele înșelătóre ale fantasmagoriilor lor șovinistice și vĕdêndu-se neîmpedecațĭ și necontrolațĭ în lucrarea lor, așa dișă parlamentară, sunt gata sĕ voteze orĭ și ce numai sĕ pótă dice, că s'au apropiat de fantoma „statului maghiar unitar național".

Una din foile susținute din fondul reptilelor se vaetă, că guvernul dă încă de atâtea piedecĭ când e vorba sĕ realiseze politica „națională" printr'o crescere „națională" uniformă. Se vaetă, că guvernul trebue sĕ țină sémă de „autonomiă" și de alte bazaconii de acestea, când vorba e, ca sĕ facă un pas decisiv pentru a crea unitatea maghiară și pe terenul învĕțĕmêntului public.

Nebunia ungurésca își va face cursul ei, pe care adĭ nimenĭ nu-l mai póte opri. Ceea ce însĕ se póte impedeca și este neapĕrat de lipsă sĕ se împedece, sunt urmările acestui proces bolnăvicios al orgoliului de rassă.

Cei ce conduc astădĭ destinele acestei nenorocite țĕrĭ și-au croit deja șablona, după care cugetă și lucră în tóte ale lor. Ei trebue sĕ mérgă înainte, căcĭ îndĕrĕt nu mai pot. Acésta este, cel puțin, convingerea lor.

Décă dér este de lipsă, spre binele patriei și al popórelor ei, sĕ se pună stavilă pornirei nenorocite, atuncĭ acésta trebue s'o facă acei factorĭ, carĭ nu stau sub înriurința șablónei maghiarismului, și aceștia sunt națiunile nemaghiare.

E de tot grea posiția, ce li-s'a creat națiunilor nemaghiare prin vitregitatea împrejurărilor și prin tristele constelațiunĭ generale politice. Cu tóte acestea tot numai aceste națiunĭ sunt păretele, de care trebue sĕ se lovéscă în cele din urmă Don Quișotii statului național maghiar; tot ele vor trebui sĕ fiă acelea, carĭ sĕ strige un „veto" puternic barbarismului, ce tinde, prin centralisare și nivelare, a nimici esistența națională a milióne de cetățenĭ.

Din dieta ungară.

In ședința dela 7 Febr. luà mai întâiŭ cuvêntul:

Madarász Imre, care vorbì despre insuficiența numĕrului învĕțătorilor, despre relele edificii scolare, relele cărțĭ didactice etc. Dice, că cu „sumulița" prevĕdută în budgetul cultelor nu se va puté ajunge nicĭ pe departe *„scopul național"*. Doresce, ca instrucțiunea sĕ se facă gratis și în scóle sĕ se cultive sentimentele religióse. Primesce budgetul.

Ugron Gábor: Se plânge, că nu esistă o lege, care *sĕ-i dea statului drept de-a influința asupra crescerei preoților*. Orĭ cine va vedé, că în Ungaria sub mantaua vieței bisericescĭ se pot ascunde cele mai marĭ agitațiunĭ politice și se pot cresce preoțĭ și profesorĭ cu tendințe distrugĕtóre de stat, carĭ de pe amvon și de pe catedră înveninéză sufletul tinerimei cu o libertate nemărginită și fără nicĭ un control: vĕdêndu le tóte acestea va trebui orĭ cine sĕ recunóscă, că pentru Ungaria a sosit timpul, când raporturile dintre stat și biserică trebue sĕ se reguleze în așa mod, ca bisericei sĕ i-se de-a pe de-o parte cea mai mare libertate autonomă și sĕ fiă sprijinită și materialicesce, de altă parte *autonomia ei s'o subordinăm condițiunilor statului modern*, așa ca în casurĭ anumite statul sĕ-șĭ pótă esercia dreptul de inspecțiune într'un mod mult mai simțit și mai energic. (Vii aprobărĭ și aplăuse în stânga estremă.) Acésta ar corĕspunde unei politicĭ de naționalitate corecte.

Afla corect, ca pe când între stat și biserică se reguléză raporturile pe basa celei mai marĭ libertățĭ și drepturĭ autonome, pe atuncĭ de altă parte guvernului sĕ i-se dea dreptul, ca décă d. es. într'un district protopopesc se ivesc agitațiunĭ distrugĕtóre de stat, séu îndreptate în contra națiunei maghiare, orĭ în contra integrității statului maghiar, el *sĕ pótă suspenda autonomia și respectivul gimnasiu, și districtul, în care s'a ivit agitațiunea, sĕ fiă administrat printr'un comisar guvernial* (Vii aprobărĭ în stânga estremă), ér décă asemenea acte trădătóre de patriă sunt organisate într'o diecesă întrégă, décă băeții din copilăriă și până la maturitate se cresc sistematic în ură față cu națiunea maghiară: în acest cas cestiunea sĕ se aducă înaintea camerei; mai 'nainte însĕ sĕ fiă codificat în lege, că în astfel de casurĭ camera va avé sĕ hotăréscă și *sĕ céră suspendarea autonomiei și punerea adminstrațiunei bisericescĭ în mâna unui comisar regesc*, ca prin acest comisar reg. sĕ fiă apĕrate pe tótă linia interesele statului maghiar. (Vii aprobărĭ în stânga estremă).

In fine fanaticul vorbitor, vrênd sĕ arate, că el are aci în vedere numai pe Nemaghiarĭ, dice, că „în lipsa unei astfel de legĭ au fost crescuțĭ ca dușmanĭ ai Maghiarilor bărbații tendințelor ultraiste *române și sêrbe*". Presentă după acésta următorul proiect de resoluțiune:

„Camera sĕ îndrume pe ministrul de „culte și instrucțiune publică, ca sĕ presente un proiect de lege, care de-o parte „sĕ reguleze raportul dintre tóte bisericile „față de stat pe basa egalității, reciprocității și autonomiei, ér de altă parte *față „cu școlele și bisericile, carĭ tind la resvrătirea statului, atacă integritatea statului, ațiță „ură în contra națiunei maghiare și în contra „limbei statului, din cas în cas, în mĕsura abusului comis, sĕ facă posibilă procedura legislațiunei, procedura guvernului*". (Vii aprobărĭ și „eljen"-urĭ în stânga estremă. Aplause.)

Hock János: Se alătură la cele dise de Ugron, adăugênd, că principiile directive esprimate de el *vor și servi ca material la viitorul congres autonomic*. Se bucură, că ministrul a pus pe teren parlamentar cestiunea autonomiei și a congruei, pe care 9 milióne de cetățenĭ au cerut'o timp de 25 de anĭ, fără a li-se da nicĭ măcar rĕspuns, în sinceritatea ministrului însĕ se îndoesce.

Szacsvay Sandor se alătură și el la proiectul lui Ugron și cu asta ședința s'a închis.

*

In ședința următóre, din 8 Februarie vorbi *Okolicsány* pentru proiectul lui Ugron, ér după el:

Wlassics, ministrul de culte: Ce privesce *școlele medii*, el dise, că în 12 anĭ numĕrul școlarilor a crescut dela 40,000 la 51,000. Gimnasii sunt proporțional, mai multe în Ungaria ca în Austria, dér e rea împărțirea lor teritorială. Ca esemplu ministrul se provócă la *Brașov*, unde, dise, sunt 6 gimnasii, pe când în 14 residențe comitatense și în mai multe orașe cu peste 20,000 locuitorĭ nu-i nicĭ un gimnasiu. Va nisui treptat sĕ sporéscă gimnasiile. Tótă politica lui de învĕțămênt este condusă de idea *școlelor medii unitare*. Se ocupă cu *revisuirea planului de învĕțămênt*, la care fondul principal îl pune pe *îmulțirea cuprinsului național*.

Ajutorarea în mĕsură mai mare a *școlelor medii confesionale* o află de dorit. Va îngriji și de aceea, ca sĕ se scrie cărțĭ didactice bune, *mai ales pentru ținuturile locuite de naționalități*. **Lucrările pregătite pentru revisuirea legei instrucțiunei poporale sunt în curgere** și crede ministrul, că în casurile mai ardĕtóre se va puté ajutora și pe *calea ordinațiunilor*. *„E de nesuferit"* dise, *„că statul n'are o ingerență mai mare în procedura proceselor disciplinare pornite în contra învĕțătorilor dela școle confesionale pentru uneltirĭ în contra statului* (Vii aprobărĭ de tóte părțile.) Spun sincer — și pentru ceea ce spun *mĕ voiu achita eu!* — că *sunt autorități superióre bisericescĭ, pe carĭ le-am urgitat de câte 15—16 orĭ în casurĭ, când pentru uneltirĭ anti-patriotice am voit sĕ pornesc proces disciplinar contra unor învĕțătorĭ anumițĭ, fără ca măcar sĕ-'mĭ fi rĕspuns.* (Neliniște în stânga estremă.) Cred, că acéstă parte a cestiunei e atât de cóptă, încât întréga on. cameră mĕ va aproba, décă în privința acésta voiu presenta un proiect de lege novelar" (Vii aprobărĭ de tóte părțile.) — Rĕspinge proiectul de resoluțiune al lui Ugron.

Discuția asupra budgetului se va continua în ședința următóre.

CRONICA POLITICA.

— 29 Ianuarie.

In cestiunea **matriculelor de stat** ministrul de interne a dat trei ordinațiunĭ nouĕ, între carĭ în una se dispunea, că căsĕtoriile dintre *romano catolicĭ* și *greco-catolicĭ* nu sunt a-se privi ca *mixte*, deórece ambele confesiunĭ se deosebesc numai prin ceremonii, și conform unei patente din 1841, copii născuțĭ în astfel de căsĕtorii, urméză totdéuna religiunei tatălui.

*

Din Viena se anunță, că alegerile pentru **consiliul comunal din Viena** sunt ficsate pe diua de 27 Februarie, și se vor începe cu colegiul III electoral.

*

Diarului *„Frankfurter Ztg."* i-se depeșéză din Nizza, că în luna lui Martie președintele **Faure** va visita la Cap-St.-Martin părechia imperială austriacă, și se afirmă chiar și aceea, că tot acolo se va întâlni Faure și cu împĕratul Wilhelm, care de asemenea va merge la Cap-St.-Martin spre a visita pe monarchul nostru.

*

Privitor la cestiunea **botezului prințului Boris** sosesc următórele scirĭ mai nouĕ: Camera bulgară a votat fără discuție creditul de 250.000 francĭ pentru ceremonia conversiunii prințului Boris și un credit suplimentar de 60.000 francĭ pentru exarcat. Prințul *Ferdinand* a primit în 8 c. o depeșă dela *Țar*, anunțându-i, că generalul-major à la suite, conte *Golenicev*, îl va representa la conversiunea prințului Boris. Ministrul-președinte *Stoilow* a avut alaltăerĭ o audiență de un sfert de ceas la Sultanul. Sultanul i-a conferit d-lui Stoilow marele cordon al „Osmaniei" cu briliante, d-nei Stoilow ordinul „Șefakat", și alte decorațiunĭ persóneler suitei.

„Ungaria coruptă". Sub acest titlu diarele opoziționale maghiare di de di publică articole, în carĭ în continuu se descoper nouĕ acte de corupțiune și înșelătoriă sĕvêrșite de organele administrative din Ungaria. Dupa faimosul Miklos urméză acum fișpanul comitatului Zala, cu numele *Svastits Beno*, care a fost aratat guvernului

din partea advocatului din Perlak, Iosif *Csesznák*, că ar fi amestecat în mai multe cestiunĭ financiare şi cambiale cu ómenĭ privaţĭ, ceea ce, nu numai că nu ar fi compatibil cu postul sĕu, dér el în urma acesta nicĭ nu-şĭ împlinesce datorinţa, ca organ de administraţiune şi de control. Svastits a fost silit astfel sĕ-şĭ dea demisia, şi viitorul póte, că va aduce mai multe „afacerĭ" de ale lui la lumină. Acum se vorbesce éră̆ş de un nou fişpan, care în curênd va fi asemenea tras la dare de sémă pentru cestiunĭ financiare neregulate. Acesta este fişpanul comitatalui Fejér, br. *Ncolau Fıath.* In fine ḑiarele anunţă, că doi vicefişpanĭ, şi adecă *Toth Imre* din com. Moşon şi *Molnár István* din com. Zemplinului încă sunt amestecaţĭ în afacerĭ de banĭ, şi cel dintâiŭ, după-ce nu şi-a dat sémă despre 8000 fl. din cassa comitatului, a demisionat; ér al doilea este provocat din partea ministrului de interne sĕ-şĭ reguleze „afacerile", că la din contră va fi dat afară din post. Étă ródele sistemului de guvernare „liberal" din Ungaria.

SCIRILE ḐILEI.

— 29 Ianuarie.

Atentat cu dinamită în Abrud. Scirea ce am adus'o în numĕrul trecut după „Tribuna" despre acest atentat, nu a fost cu totul esactă. „Tribuna" o rectifică ḑicênd, că numai din eróre s'a vorbit de d-l şi d-na Filip, pe când era sĕ se ḑică d-l şi d-na *Fodor.* Precum se vede dintr'o scrisóre a d-lui Dr. Vasilie Fodor din Abrud, atentatul a fost îndreptat contra d sale. Esplosia s'a întêmplat pe la 5 óre séra, când d-l şi d-na Fodor se aflau în cancelarie. Detunătura grozavă a alarmat tótă vecinătatea, dér pe atentator nimenĭ nu l'a zărit. D-l Fodor a pus un premiu de 300 florinĭ pentru cel ce va descoperi pe atentator. Noroc, ḑice, că dinamita a esploadat mai mult spre afară, decât spre înăîntru. „In viaţa mea", ḑice d-l Fodor în amintita scrisóre, „n'am putut sĕ fiu sguduit in sufletul meu, ca de astă-dată... Un noroc estraordinar, că eu şi nevasta mea nu suntem aḑĭ cadavre recĭ"... Arată apoi cum s'a petrecut casul şi amintesce cumcă acum doi anĭ, când a venit dela Cluşiu, a primit o epistolă ameninţătóre în limba ungurésca, că'l vor împuşca ca pe un câne. „Am trăit — ḑice — ca omul cel mai retras în mijlocul familiei mele, n'am avut cu nimenĭ nicĭ o neplăcere, n'am ofensat pe nimenĭ, cu clienţii mei am tratat în modul cel mai uman, nu cred sĕ fiă rĕsbunare personală. Va fi póte alta. Vom vedé". — In fine spune d-l Fodor, că ne mai simţindu-se sigur în locuinţa sa, s'a mutat cu familiă cu tot la socrul sĕu.

—o—

O interesantă invenţiă românéscă. Ḑilele acestea s'a făcut în localităţile unei casine din suburbiul Leopold din Budapesta încercare cu o interesantă invenţiă, ai căreia autorĭ sunt d-nii *Iuliu Florea* şi *Alexandru Olteanu*, ambii Românĭ. De faţă erau representanţii pressei din Budapesta şi un numĕr mare de specialiştĭ. Invenţia constă în aflarea unei modalităţĭ, prin care *se evită ciocnirile de tren.* Ea se baséză pe legile electricitaţii. Inventatorii făcură un mic tren vicinal în localităţile casinei, unde îşĭ arătară invenţiunea, despre care ei speră, că în scurt timp va fi aplicată la tóte trenurile din Europa. Aplicarea acestei admirabile învenţiunĭ la trenurile ungare, după calculul inventatorilor, ar costa mai puţin chiar ca un milion florenĭ, pe când se credea, că asemenea invenţiă ar trebui sĕ coste 40—50 milióne florenĭ. E interesant, că inventatorii nu sunt nicĭ măcar ingineri, ci unul din ei este un jurist genial, ér celălalt are de asemenea o altă carieră.

—o—

Din Şoimuş, lângă Bistriţa, ni-se scrie cu data de 6 Februar n. c.: Ministeriul de interne cu data de 20 Decemvre 1895 Nr. 106, 872 V. b. a aprobat statutele „*Reuniunei de cumpătare*" în potriva beuturilor spirtuóse şi a luxului din comuna Şoimuş, despre ce astăḑĭ am fost încunosciinţaţĭ. — *Ioan Baciu*, preşedintele reuniunei.

—o—

Pentru aspiranţii de cadeţĭ. Ministrul comun de rĕsbel a dat o nouă ordinaţiune privitor la primirea de aspiranţĭ în şcólele de cadeţĭ. In ordinaţiunea aceea se spune între altele, că în întrégă monarchia esistă de present 17 şcóle de cadeţĭ. De acum înainte din principiu se vor primi aspiranţĭ numai în anul I. şi etatea maximală a acestora va fi 17 anĭ. Esamenele de primire se vor face în tot locul la 16 Septemvre şi aspiranţii primiţĭ vor rĕmâné imediat în institut, ceea ce va fi o uşurare pentru părinţĭ, carĭ nu vor mai trebui sĕ aducă a doua óră din nou aspiranţii la şcólă, cu începutul anului şcolastic.

—o—

Cununii. D-l *George Nicolau* din Sinaia se va cununa Duminecă, în 28 Ianuarie v. c. cu d-ra *Elena Orghidan*, amabila fiică a d-nei vĕd. Elena Orghidan din loc. Cununia se va face la órele $10^1/_2$ în biserica S-lui Nicolae din Prund.

— D-l *David Rodeş* din Cenade, se va cununa Dumineca viitóre cu d-na *Laura Valeria Bărsan n. Alutan*, fiica vitregă a d-lui căpitan Cosgaria din Făgăraş.

Adresăm tinerelor părechĭ şi familiilor sincerele nóstre felicitărĭ.

—o—

Vapóre române. Incrucişătorul „Elisabeta" şi bricul „Mircea" vor face în cursul lunei Martie, séu cel mai târḑiu în luna Aprilie o escursiune prin apele Mediteranei, sub conducerea d-lui colonel Urseanu.

—o—

Numire. Subnotar la tribunalul din Cluşiu este numit d-nul Romul Pop, practicant în drept, fiul d-lui advocat Alexiu Pop din Cluşiŭ.

—o—

Falsificătorĭ de banĭ în Budapesta. Ḑilele aceste éră̆şĭ au fost prinşĭ în Budapesta doi falsificătorĭ de banĭ. Cu câteva ḑile înainte doi tinerĭ Sêrbĭ s'au presentat înaintea societăţii tipografilor, ḑicênd, că şi ei sunt tipografĭ. De aci au fost trimişĭ la un tipograf cu numele *Milicĭ*, cu care apoi au plecat la cârciumă, pentru a face cunoscinţă mai apropiată. Aci streinii spuseră lui Milicĭ, că ei nu sunt tipografĭ, ci falsificătorĭ de banĭ şi îl rugară sĕ le ajute la falsificarea banilor, arătându-i totodată un teanc de bancnote false. Milicĭ a condus pe Sêrbĭ la un ţincograf cu numele Fischer, ḑicêndu-le, că acolo vor putea lucra liniscit. Până când însĕ Sêrbii se tocmeau cu ţincograful, Milicĭ a telefonat gendarmeriei şi numai decât Sêrbii au fost deţinuţĭ. S'au aflat la ei vre-o 2000 fl. banĭ sêrbescĭ şi 410 fl. banĭ ungarĭ, parte bunĭ, parte falsificaţĭ.

Din dieta Austriei de jos.

In şedinţa dela 7 c. a dietei Austriei de jos, punêndu-se pe tapet cestiunea institutului de alienaţĭ din Kierling-Gugging, s'a născut o interesantă desbatere asupra *Jidanilor.*

Dep. *Gregorig*: Protestéză, că la amintitul institut sĕ fiă aplicaţĭ în posturĭ Jidanĭ, deórece aceştia sunt în stare a face orĭ-ce, şi chiar şi aceea ca sĕ bage în institute de alientaţĭ *ómenĭ cuminţĭ.*

Polemiséză apoi cu deputatul *Weitlof*, care apĕră punctul de vedere al Jidanilor. După ce mai vorbesc deputaţii *Loquay* şi *Kopp*, se scólă

Lueger: Nimic nu este mai uşor în Austria, decât a băga pe cineva în institutul alienaţilor. De regulă se întêmplă acésta cu ómenĭ, mai ales *nobilĭ*, pe carĭ nu voesc sĕ-i pedepséscă pentru crime ordinare. Este caracteristic casul recent din Ungaria. Dór nu crede cine-va, că *Pulszky e nebun?* Poporaţiunea creştină şi arică *n'are încredere în Jidanĭ*, de aceea ei sĕ nu fiă aplicaţĭ la institute de alienaţĭ.

Dep. *Pacher*: Ḑice că ar trebui creată o lege, care *sĕ despoiă de dreptul cetăţenesc* pe fiă-care individ, despre care se póte constata, că unul din proto-părinţii sĕi a fost Jidan. Asemenea şi armata ar câştiga fórte mult, décă n'ar mai esista oficerĭ jidanĭ. Basa tuturor acţiunilor inscenate de Jidanĭ este *înşelătoria.* Deja *Seneca* a numit poporul jidan, *poporul cel mai criminal*, ér *Voltaire* ḑice, că e poporul cel mai *blăstĕmat.* Decĭ trebue combătuţĭ Jidanii pe tóte terenele şi mai întâi trebue scoşĭ din administraţiune.

Schneider: Spune că nicĭ ómenii, care se află în institute de alienaţĭ *n'au încredere în medicii Jidanĭ.* Deja corpul acestora se deosebesce de al celorlalţĭ ómenĭ, şi analisându-se chemice Jidanii ar produce un *spectru* deosebit de al Nejidanilor. Apoi ḑice: *Ceterum censeo, Judaeos esse comburendos.*

Urmă apoi în desbatere cestiunea medicilor comunalĭ. Deputaţii *Schneider şi Gregorig* protestară şi aci, ca sĕ nu fiă numiţĭ medicĭ jidanĭ.

Foştii grăniţerĭ românĭ din Bănat şi pădurile lor.

(Fine)

VII. Esploaturea pădurilor. Pe timpul grăniţerismului, când populaţia era relativ rară, şi pădurile acopereau tóte locurile până la marginea văilor, şefii militarĭ dispuneau, din oficiu, ca sătenii sĕ defrişeze pădurea după părţile carĭ s'au găsit apte pentru plugărie şi fênaţe, grădinĭ cu pometurĭ, păşune, etc.... Ca şi aiurea, sporindu-se populaţia, aceste mĕsurĭ, bune în timpurile vechĭ, au fost împinse prea departe în unele părţĭ, aşa că s'au produs numeróse golurĭ şi poienĭ, pentru carĭ s'au luat acum mĕsurĭ d'a se reîmpăduri.

Esploatarea şi administraţia acestor pădurĭ se face acum în conformitate cu prescripţiunile codului silvic ungar*) din 1879 articolul de lege XXXI, şi este întru tóte identică cu a statului, ba în unele privinţe cum este mai ales controlul, am avut ocasie sĕ mĕ încredinţez că se face chiar mai bine ca la stat.

Pădurile comunităţii grăniţerescĭ sunt supuse regimului silvic în basa art. 17 al numitului cod silvic. Acelaşĭ articol prescrie „Amenajamentele vor ţiné sémă de situaţia pădurilor, de starea lor actuală, de trebuinţele proprietarului şi de producţia lor naţională; ele vor urmări scopul de-a menţine pădurile în bună stare, asigurând în acelaşĭ timp raportul susţinut, şi de a regula, afară de esploatarea lemnului, şi utilisarea produselor accesorii".

Art. 18—20 al codului silvic ungar obligă pe proprietarii supuşĭ regimului silvic conform art. 17 ca sĕ-şĭ amenajeze, pe socotéla lor, pădurile în termin de cincĭ anĭ, ceea ce s'a şi făcut.

Art. 21 al Statutului prevede apoi ca, în basa amenajamentelor, oficiul de economiă sĕ întocméscă un plan general de esploatare, şi pe basa acestuia, un alt plan special de tăierea lemnelor în fiă-care an, avênd în vedere satisfacerea celor îndreptăţiţĭ. Aceste planurĭ se înaintéză prin comitat representanţei, în adunarea ordinară de tómnă, şi de aci municipiului, care aprobă planul special de tăierĭ anuale.

Corespondenţa şefilor de ocóle cu serviciul central este destul de simplificată.

Registrele, carĭ se ţin de şefiĭ de ocóle sunt următórele: inventarul general, jurnalul de intrarea şi eşirea hârtiilor, şi jurnalul cassa, pe lângă care sunt ataşate următórele registre auxiliare şi anume: registrul incasărilor din lemne căḑute şi uscate, registrul taxelor provenite din prelungirea terminului scóterei produselor principale şi accesorii, registrul de închirierea păşunilor şi fênaţelor alpine, registrul de arendarea poenilor, registrul de delicte, registrul de liberarea lemnelor celor îndreptăţiţĭ, registrul de liberarea lemnelor peste dreptul cuvenit, registrul general al licitaţiunilor, registrul pentru ghindă şi jir, şi comptul întrebuinţării imprimatelor.

Pentru orĭ-ce sumă incasată se liberéză chitanţă dintr'un registru cu matcă. Banii, carĭ se adună la ocóle peste o anumită sumă se înaintéză fără amânare oficiului central de economiă.

Produsele principale se vênd prin licitaţie publică, prin încheiere de contracte, ér sumele resultate se varsă de antreprenorĭ de-a dreptul la casa oficiului de economiă.

Fiă-care şef de ocol este obligat sĕ aibă în cancelaria sa o hartă silvică în care figuréză tóte pădurile din ocol. Pădurile séu porţiunile de pădure, carĭ sunt în tăiere, sunt representate cu haşurĭ, aşa că se póte deosebi, dintr'o singură privire, ceea ce este nepus în esploatare de ceea ce este tăiat. O copie pe hârtiă de calc a acestei hărţĭ o póртă şeful la sine când merge în ocol; ér brigadierii au asemenea hartă pentru secţiunile lor.

In fine se mai află în cancelaria ocólelor câte-un tablou chilometric indicând distanţele dela reşedinţă până la fiă-care comună din ocol, şi care servă pentru calcularea repede a îndemnităţilor cuvenite pentru transporturĭ.

Inainte de-a încheia aceste note carĭ, sunt sigur că vor fi cetite cu plăcere de Românii din Regat, ţinem de datoriă de-a esprima mulţămirile nóstre cele mai sincere şi complecte: d-lui Boldea, c. r. căpitan în pensiune şi meritos descendent al grăniţerilor din comuna Cireşa, pentru binevoitórele informaţiunĭ ce ne-a dat relativ la înfiinţarea şi organisarea foştilor grăniţerĭ din Banat, cum şi d-lui O. Popovicĭ, şeful ocolului din Ohaba-Bistrei pentru notiţele privitóre la pădurĭ.

(„Revista Pădurilor")

N. R. Danilescu.

*) Veḑĭ „Loi forestière du royaume de Hongrie" par L. Bruand et de Gail. Revue de eaux et forets. Tome XX. 1881. pag. 160 şi 197.

Un nou proces slovac.

Raport spec. al „Gaz. Trans."

Budapesta, 6 Febr. 1896.

Aḑĭ, în 6 Febr. n., a avut loc în sala cea mare a Tribunalului d'aicĭ al doilea proces de presă intentat ḑiarului slovac „*Narodnie Noviny*", pentru un articol intitulat „*Obrăznicia maghiarisătorilor*", care s'a publicat în 5 Martie n. 1895. Ca autor al articolului s'a declarat cunoscutul poet slovac *Isidor Zsiak Somoliski*, un harnic luptător slovac, care a gustat deja temniţele maghiare. In articolul acesta, scris din incidentul unui concurs la un post de învĕţĕtor într'o comună slovacă, care a apărut în fóia *oficiosă* „*Néptanitók Lapja*" şi care conţine ca prima condiţiune: *maghiarisarea copiilor slovacĭ*, vestejesce în terminĭ aspri tendinţa revoltătóre a maghiarisatorilor „fără Dumneḑeu", şi îndémnă poporul slovac la resistenţa energică şi la susţinarea nevĕtămată a limbei lor materne atât de scumpe.

Pertractarea s'a început la órele 10 a. am. sub presedinţa judelui reg. *Zsitvay Leo*, în faţa unui public numĕros. In deoseb se puteau observa o mulţime de universiterĭ slovacĭ, românĭ şi sêrbĭ veniţĭ *corporativ* spre a-şĭ documenta şi de astă-dată solidaritatea lor. Ca acusator figura procurorul Szafta, ér ca apĕrător al acusatului neobositul luptător slovac d-l Dr. Miloş *Ştefanovicĭ.*

Constituindu-se juriul, din care făcea parte şi „marcantul" deputat dietal şi mamelucul desĕvêrsit *Szerb György (alias Gyuri!)*, urmă interogatorul acusatului Zsiak, care declară următórele: E de 34 anĭ, rom. cat. născut în Beszterczebánya, necăsĕtorit, ḑiarist în Turócz-szt-Márton, fără avere, a mai fost osêndit la 2 lunĭ temniţă de stat şi 50 fl. amendă pentru „agitare contra statului", n'a fost soldat.

Se cetesce adoi acusaţiunea făcută de prim-procurorul Kozma Sándor, care cu provocare la art. 162 § 2 al codului penal descopere în articolul sus amintit „agitarea unei naţionalităţĭ contra alteia". După aceste cetindu-se întregul articol atât în limba slovacă cât şi în cea maghiară, îşĭ începe procurorul Szafta recuisitorul sĕu, ne mai pomenit de sec şi slab, copleşit însĕ de un turbat spirit şovinist maghiar şi rostit într'un ton furios şi plin de ură, ceea-ce a

surprins chiar şi pe preşedintele tribunalului!

Recuisitorul dela început până în capĕt bâjbăia de vechile sofisme şi fraseologii patriotice maghiare astădĭ tocite deja pentru orĭ-ce om de bine din patria nóstră şi termină, firesce, cu cererea de a-se declara acusatul de vinovat.

Urmà acum eminentul discurs de apĕrare al d-lui Dr. Miloş Ştefanovicĭ, care cu o logică puternică şi basat pe argumente neatacabile dovedi cu rară elocuenţă lipsa orĭ-cărui substrat serios al acusaţiunei susţinênd cu mult temei, că acésta nu arată alta, decât că sistemul actual de guvernare urmăresce cu o volnicie nesocotită tendinţa maghiarisătóre, care într'un stat de drept ar fi o utopie şi că guvernanţii de astădĭ consideră pe orĭ-ce om cinstit care „cutéză" a-se opune acestor uneltirĭ nelegiuite de duşmanĭ ai statului, deşi în Ungaria nu esistă, şi nicĭ că va puté esista, o lege pentru maghiarisare!

Terminându-şĭ d-l Dr. Miloş Ştefanovicĭ frumosul discurs, „teribilul" procuror şi mai aprins ca înainte şi cu un glas înăduşit de ură se încercà a reflecta celor susţinute de apĕrător, dér cu nisce argumente cu desĕvêrşire false aşa încât se făcù din nou aprópe ridicol. Acestei replice rĕspunse d-l Dr. M. Ştefanovicĭ scurt, dér sdrobitor.

In urmă renunţând acusatul la apĕrare, preşedintele adresà juraţilor următórele trei întrebărĭ: 1) Conţine articolul agitarea unei naţionalităţĭ contra alteia séu nu? 2) Este acusatul autorul articolului, séu nu? 3) E acusatul vinovat séu nu?

Pretensiunea apĕrătorului, de a-se dice la punctul prim, în loc de: „Agitarea unei naţionalităţĭ contra alteia", — *Agitarea naţionalităţii slovace contra celei maghiare*", nu se luà în considerare.

Reîntorcêndu-se, juraţii, însuşĭ deputatul mameluc Szerb anunţà în numele juraţilor următorul verdict: La întrebarea primă au rĕspuns *12 da*, la întrebarea a doua de-asemenea, ér la întrebarea a treia 8 da, 4 nu.

In urma acestora, procurorul cu o voce vibrândă de patimă cerù, ca faţă de acusat sĕ se aplice *întréga rigóre a legii*, adecă sĕ i-se de-a *2 anĭ temniţă de stat*, deóre-ce n'ar avé nicĭ o circumstanţă uşurătóre. Din contră apĕrătorul aduse ca motiv uşurător, că acusatul *şĭ-a apărat naţionalitatea proprie*, cea-ce au afirmat si 4 voturĭ ale juraţilor.

In sfîrşit preşedintele tribunalului aduse în numele Maiestăţii Sale sentinţa, prin care d-l *Isidor Zsiak e osêndit la 2 lunĭ temniţă de stat şi 50 fl. amendă.* Depunêndu-se din partea a trei locuitorĭ Slovacĭ din Pesta o cauţiune de 200 florinĭ, acusatul fù lăsat liber, ér noi ne depărtarăm disgustaţĭ şi cu o dovadă mai mult despre ceea ce va sĕ dică mult trimbiţata dreptate maghiară!!...

'Mi-'s.

Producţiunĭ şi petrecerĭ.

Cluşiu, 7 Faur n. 1896.

Concertul universitarilor românĭ. Séra dilei de 3 Faur n. a fost pentru tinerimea universitară, pentru inteligenţa română din Cluşiu şi pentru óspeţĭ o séră plină de veseliă.

O petrecere adevĕrat românéscă pĕtrunsă de spiritul vesel şi de acea însufleţire, ce caracteriséză peste tot petrecerile naţionale românescĭ.

Sala imposantă a „Redutei urbane" pe la 7 óre deja gemea de mulţimea publicului românesc, care aştepta cu încordare începutul Concertului. Şi era de faţă public nu numai numĕros, ci şi ales. Inteligenţa nóstră din tóte unghiurile ţĕrii locuite de Românĭ a arătat şi de astă-dată, că scie sĕ preţuéscă nisuinţele culturale, pe carĭ tinerimea universitară română din Cluşiu le manifestă şi în acest cuib periculos al şovinismului.

In adevĕr, harnica nóstră tinerime a învins tóte greutăţile şi şi-a împlinit datorinţa cum se cade, arangiând un concert şi bal, a căror reuşită a stors cuvinte de admiraţiune şi a impus respect strĕinilor. Sprijinul fruntaşilor românĭ, carĭ de prin Chior, Sĕlagiu, ţéra Haţegului, ba s'ar puté dice că mai din tot Ardealul şi Ţéra unguréscă au alergat la „Concertul studenţilor din Cluşiu", va fi spre încuragiarea tinerimei nóstre, care aceste petrecerĭ dorim sĕ le arangieze şi de altă-dată şi în toţĭ anii, căcĭ pe lângă partea morală, ele mai au şi un alt scop nu mai puţin laudabil, fiind venitul destinat pentru ajutorarea tinerilor universitarĭ lipsiţĭ de mijlóce, la înscriere şi depunerea esamenelor.

Ce privesce *concertul*, mărturisesc, că mĕ simt mult mai debil, decât sĕ pot cu demnitate apreţia splendida lui reuşită. D-şórele *Ana Pop* (piano) şi *Silvia Tămaş* (voce) nu pentru prima óră au stors admiraţia nóstră. D-şóra Pop e întru adevĕr sĕrbătorita nóstră artistă. Cine a audit'o vre-odată concertând, a rĕmas frapat de talentul admirabil şi dibăcia, ce-o are în ale musicei.

Robin des bois de Weber a fost cântată de d-şóra *Tămaş* atât de corect, atât de admirabil, încât fù silită a repeţi acésta piesă classică. Talentul d-sale promite un viitor strălucit. De astă-dată mi-se pare, a fost puţin indispusă.

D-şóra *Leontina Gărtner* a esecutat două piese classice; cu a doua mai ales: Popper, *Tarantella* violoncello solo, a făcut sĕ se sgudue sala de aplause. In mijlocul aclamaţiunilor nesfîrşite a fost silită graţiósa artistă sĕ repeţéscă acéstă grea şi obositóre piesă. In total d-ra Gärtner a fost obiectul unor ovaţiunĭ grandióse.

Tóte d-şórele concertante au primit câte un escelent buchet de florĭ naţionale cu decoraţii luxóse.

Punctul ultim al programei a fost: Porumbescc *Iléna*, esecutată de corul tinerimei sub conducerea dibace a d-lui *Oberti*.

Pe la 10 óre s'a finit acest frumos concert.

*

Dansul. Pe la 10 óre a urmat dansul, care a durat până diminéţa cătră 6 óre, şi am mai fi jucat şi mai departe, căcĭ tóte domnişórele, toţĭ domnii se declarară cu entusiasm pentru salutara propunere: *„sĕ rĕmânem*;" dér „mama, mătuşica, bunica a dis — nu!"

In fine matrónele venerabile cumpănesc mai mult, posedând una câte 20 de voturĭ; dictum factum — s'a spart jocul! Ne-am despărţit cu un cordial adio, dér cu propunerea firmă, ca în anul viitor sĕ ne întêlnim în acelaşĭ loc. O, de-ar sosì mai de grabă carnevalul anului 1897!!..

Dintre participante amintesc pe *Domnele*: Vĕd. Bohăţel, Căpuşanu (Dretea), Dr. Cheţianu (Blaşiu), Cioplea, Drăgan, Gärtner, (Braşov), Gall, Hossu, dr. Ilea, Indre, Ilieşiu, (R.-Cristur), Kecskés (Apahida), Klem, Laslo, vĕd. Manu, Mica, (S.-Odorheiu), Munteanu (Deşiu), Nemeş, S. Pop, A. Pop, Salca (Deşiu), vĕd. Solomon, (Blaşiu), Tămaş (Hossufalĕu), Truţa, Toşa, Vêrtic (Bistriţa), Vlăduţiu (Turda), Zehanu (D.-St.-Mărtin).

Domnişórele: Aniţi şi Elisa Bohăţiel, Elena Ciato (Blaşiu) Maria Căpuşeanu (costum naţional), Miţi Cioplea, Victoria Drăganu (Nădăşel) Victoria Frâncu (Deva), Leontina Gärtner (Braşov), Virginia Gall (Secuieu), Victoria Ianchi, Silvia şi Hortensia Laslo, Virginia Man, Elena Mica (S. Odorheiu). Polixena Mesaroş (Turda), Silvia Moldovanu (Blaşiu), Elenuţa şi Polixena Munteanu (Deşiu), Cecilia Mureşianu, Elena Nemeş, Aurelia Nicóra, Ana Popp, Tincuţa Popu, Aurelia şi Miţica Pop (Cianul m.) Adelina Piso (Turda), Virginia Solomon (Blaşiu) Silvia Tămaş (Hossufalĕu) Olimpia şi Gustica Vlăduţiu (Turda), Anuţa Vêrticu (Bistriţa) Irina Zehanu (D.-St.-Mărtin).

*

La órele 12 din nópte musica începe marşul lui Mihaiu Bravul. Intreg publicul se îndesuieşte sĕ védă ce e. *Vin Căluşerii*! se aude din tóte părţile şi de-odată apare în sală bravul president al concertului, Drd. *Valeriu Laslo*, în fruntea a doi-spre-dece tinerĭ îmbrăcaţĭ în pitorescul nostru costum naţional, încinşĭ cu şerpare, cu căciulĭ frumóse împănate şi în opincĭ, toţĭ sdravenĭ, toţĭ purtând năfrămĭ chindisite la grumadĭ. In ordine doi câte doi percurg sala şi se postéză în mijloc.

Urale nesfîrşite, aplause frenetice şi prolungite îi întêmpinară. Şi am vĕdut apoi „Căluşerul" şi „Bătuta", jocurile nóstre străbune, jucându-se cu un tact şi dibăciă cum rar mai poţĭ vedé.

*

In pausă ne-am aşedat cu toţii la mésă, ér musica cânta doine de-ale nóstre. Venerabilul nostru „archibalic", d-l A. *Truţa* şi harnicul advocat d-l Dr. G. *Ilea* au rostit frumóse toaste la adresa tinerimei; li-a rĕspuns presidentul Laslo.

De încheiare trebue sĕ mai amintesc, că comitetul arangiator cu presidentul sĕu Drd. *Laslo* şi-a încordat tóte puterile ca sĕ facă imposantă şi splendidă şi reuşita acestor petrecerĭ. Şi scopul şi-l'au ajuns d-nii arangierĭ într'un mod strălucit. Toţĭ ne-am depărtat ducênd cu noi suvenirile şi impresiile cele mai plăcute.

Alecu.

Reuniunea română de cântărĭ şi musică din Oraviţa montană arangiază Joi în 1 (13) Februarie c. o petrecere de joc impreunată cu concert şi teatru.

PROGRAM:

1. Corul din Strengărescĭ, intermezzo comic, quintet cu solĭ de Crinanescu. Persónele repres. prin d-nii: Dirigent: J. Cerbul, Tenorist I: C. Cucu, Tenorist II: Dr. P. Cornean, Basistul I: N. Baiaş, Basistul II: A. Perian.

II. Legea pentru beţii, comedie în 1 act. Persónele representate prin d-nii: J. Paleu, L. Dragoescu, F. Tismonar, F. Cristoiu.

III. „Niita Paingen", monolog comic de C. Brediceanu, musica de L. Tempea, esecutat de d-l M. L. Brădiceanu.

IV. Ghigerlinii, marş pentru cor mixt de C. Wagner, esec. de 12 membri activĭ (6 dame şi 6 bărbaţĭ) ai Reuniunei. In fine joc.

Intrarea: de persónă pentru membrii reuniunei şi familia lor 60 cr., pentru nemembrii 80 cr., ér séra la cassă fără deosebire 1 fl.

*

Societatea de lectură a şcolarilor gimnasialĭ din *Năsĕud* invită la Serata literară urmată de joc, ce o va arangia la 15 Februarie n. c. în sala de gimnastică. Intrarea: 50 cr. de persónă. Venitul curat e destinat în favorul bibliotecei societăţii.

Programa: 1) Cuvênt de deschidere rostit de preşedintele societăţii Ieronim Bal, cl. VIII.; 2) Imn, Poesiă de I. H. Rădulescu, cor pe trei vocĭ de G. Ionescu, esecutat de corul şcolarilor; 3) Hodja Murad Paşa, de V. Alexandri, declamată de Stefan Scridon, cl. VII; 4) Despre amiciţia, disertaţiune de Nicolau Şandru, cl. VII; 5) Herşcu Boccegiul, monolog de V. Alexandri, predat de Valeriu Bărcianu, cl. VII; 6) Cântec sicilian, poesiă de V. Alexandri, cor pentru patru vocĭ de C. Porumbescu, esecutat de corul şcolarilor; 7) Regina Ostrogoţilor, de G. Coşbuc, declamată de Atanasiu Roşian, cl. VIII; 8) Despre baladele poporane române, disertaţiune de Ieronim Bal, cl. VIII; 9) Frigurĭ de autor, dialog de N. Gane, reprodus de Nicolau Matei şi Alex. Pălăgeşiu, cl. VIII; 10) De unde vii? composiţiă de I. Bunescu, esecutată de corul şcolarilor; 11) Cuvênt de închidere rostit de vicepreşedintele societăţii Leontin Drăgan, cl. VII.

Mulţămită publică.

Deşiu, Febr. 1896.

In legătură cu istoricul parochiei şi bisericei gr. cat din Deşiu, publicat în „Gaz. Trans." N-ri 269 şi 270 din a. tr., subscrisul în numele senatului nostru bisericesc vin a esprima şi pe acéstă cale cele mai călduróse mulţămirĭ următorilor Domnĭ, Dómne, poporenĭ şi corporaţiunĭ, carĭ începênd dela an. 1876 până în present au binevoit a contribui în banĭ séu alte oferte spre scopul edificărei bisericei şi şcólei gr. cat. din Deşiu şi anume:

Dela Vener. Ordinariat episcop al Gherlei din colecta făcută în Diecesa în 1876, spre scopul solvirei preţului de cumpĕrare a noului fond, pe care s'a zidit biserica cea nouĕ, s'a primit suma de 1680 fl. Tot spre acest scop Escelenţa Sa *Mihail Pavel*, pe atuncĭ episcop al Gherlei, a contribuit 500 fl., mai târdiu 150 fl., în total 650 fl.; ér la fondul de edificare au contribuit: Esc. Sa Dr. *Ioan Szabo* Episcopul Gherlei, în decurs de patru anĭ câte 300 fl., cu totul 1200 fl. Dela institutul de credit *„Someşiana"* s'au căpĕtat următórele ajutóre pentru şcólă: în 1892—20 fl. în 1893—10 fl. în 1894—100 fl., ér pentru biserică 500 fl. în total 630 fl., afară de carĭ pe anul 1895 numitul institut a mai votat pentru şcólă un ajutor de 100 fl., ér pentru edificarea bisericei 700 fl.

Din lăsămêntul lui *Vasiliu* când-va *Vanca*, de origine din Ragusescĭ (Transilvania), rĕposat în Bucurescĭ, s'au primit 456 fl. 50 cr. Dr. *Teoder Mihali* advocat şi soţia Domniei Sale Dómna *Viorica Mihali* 200 fl. în banĭ, o icónă preţiósă a Preacuratei Vergura Maria pe altariu, a contribuit M. Stim. D-nă şi la îmbrăcarea şi înfrumseţarea noului altar, promiţând, că va cumpĕra şi un candelabru (Luster) în preţ de 200 fl., tot d-l Dr. Teodor Mihali a esoperat şi o colectă esternă în sumă de 34 fl.

August. Muntean advocat 45 fl. banĭ cedând şi o pretensiune în preţ de 200 fl., ce a avut'o în grădina cumpĕrată de fond bisericesc, ér soţia d-sale Dómna *Ana Munteanu* aşişderea a contribuit şi ostenit mult la decorarea şi îmbrăcarea noului altar cu cele de lipsă promiţênd a cumpĕra şi două fesnice din argint de china pe altar. Dr. *Al. Cheresteşiu* advocat 110 fl. ér soţia d-sale D-na *Victoria Cheresteşiu* a cumpĕrat pe altar o cruce de mână din argint curat în preţ de 60 fl. *Vasiliu Hosszu* jude la Tablă 27 fl. şi o pretensiune în preţ de 200 fl., ce a avut în grădina cumpĕrată de fondul bisericesc. — *Georgiu Gradoviciu* 52 fl., a promis şi o icónă mare a Domnului Isus Christos.

In 1886 dela Societatea carpatină spre scopul edificărei scólei s'au căpĕtat 300 fl. Tot pentru scólă s'a primit din România un ajutor de 90 fl. Alexiu Bogdanu 72 fl. † Gavril Man 147 fl., Ioan Welle protopop 211 fl. 40 cr. colectă din Blaşiu 86 fl. † Nic. Negruţiu 10 fl. † Mihaiu Bohăţel 45 fl. Paul Huza amp. 35 fl. Florian Hatoş 20 fl., S. Corpoden ampl. 15 fl., a mai promis şi o cruce din argint de china în preţ de 20 fl. Sim. Rusu funcţionarĭ de bancă două feşnice pe altar în preţ de 24 fl. Teod. Colceriu curator primar 88 fl. ér soţia sa Ana Colceriu a donat la biserică un rênd vestminte negre în preţ de 32 fl., doi praporĭ negri cu 30 fl. două rêndurĭ vestminte pentru copii 24 fl., două stichare 16 fl., un epatrafir 12 fl. promiţênd şi o icónă preţiósă a Vergurei Maria.

Ión Mureşianu amploiat 2 fl. şi două icóne frumóse; Gavril Tripon adv. 10 fl.; George Şiulean măestru 38 fl. 2 cr. şi două icóne frumóse, promiţênd şi un prapor preţios; Ión Sichişianu 46 fl. 50 cr., a mai promis un candelabru preţios. Cassa de păstrare din Deşiu „Kisegitö" 20 fl.; Dr. Emiliu Negruţiu 10 fl.; Dr. Vas. Pop 9 fl.; Ión Poruţiu 9 fl.; Alexiu Hozsu 8 fl.; Ales. Tohati 20 fl.; Gavril Cupşia 20 fl.; George Rus 10 fl.

D-na Deciani a cumpĕrat două fesnice pe altar, din argint de China cu 30 fl. D-l Haragai a cumpĕrat două feşnice pe altar din argint de China în preţ de 20 fl.; Titu Budu vicar 10 fl.; Vas. Mureşianu 2 fl.; G. Pop controlor 8 fl.; Aug. Pop 1 fl.; Samson Marţian 2 fl. 50 cr.; Vas. Sabădişiu 10 fl.; P. Boian 1 fl.; I. Ilieşiu 1 fl.; Iosif Micşia jude 11 fl.; Simion Popelea 5 fl.; Lazar Huza not. cons. 3 fl.; Stefan Bilţiu canonic 1 fl.; I. Georgiu canonic 2 fl., I. Papiu canonic 1 fl.; P. Czobel 1 fl.; I. Boeriu înv. 1 fl.

(Va urma).

Ioan Welle.
Protopop gr. cat.

Literatură.

Povestirĭ de *Petra-Petrescu* à 80 cr. francate. De vêndare la administraţia nóstră.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 8 Februarie 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.55
Renta de corône ung. 4% . . .	99.15
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^{1}/_{2}\%$.	124.80
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^{1}/_{2}\%$	102.15
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.45
Bonuri rurale ungare 4% . . .	97.40
Imprum. ung. cu premii	153.75
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	141.—
Renta de hârtie austr.	101 10
Renta de argint austr.	101.20
Renta de aur austr.	122.45
Losurĭ din 860	147.75
Acții de ale Băncei austro ungară.	1016.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	435 50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	382.25
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	98.—
Napoleondorĭ.	$9.59^{1}/_{2}$
Mărcĭ imperiale germane . . .	$59.17^{1}/_{2}$
London vista	121.05
Paris vista	47.95
Rente de corône austr. 4%. . .	101.30
Note italiene.	44.—

Cursul pieței Brașov.

Din 10 Februarie 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.52	Vênd.	9.55
Argint român.	Cump.	9.47	Vênd.	9.52
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.57	Vênd.	9.61
Galbenĭ	Cump.	5.62	Vênd.	5.67
Ruble rusescĭ	Cump.	$127.^{1}/_{2}$	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.80	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		—.—	Vênd.	—.—

Bursa de Bucuresc

din 5 Februarie n. 1896.

Valorĭ	Do-bênda.	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Rentă română perpetuă 1875	5%	Apr.-Oct.	101.—
Renta amortisabilă	5%	„ „	$99.^{5}/_{8}$
„ „ (Impr. 1892 . . .	5%	Ian.--Iul.	$98^{1}/_{2}$
„ „ din 1893	5%	„ „	$98.^{1}/_{2}$
„ „ 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	$96.^{1}/_{2}$
„ „ (Impr. de 32. $^{1}/_{2}$ mil.	4%	Ian.-Iulie	$86^{3}/_{4}$
„ „ (Impr. de 50 mil.	4%	„ „	8 .—
„ „ (Imp. de 274 m 1890	4%	„ „	$87.^{7}/_{8}$
„ „ (Imp. de 45 m. 1891	4%	„ „	87.—
„ „ (Im. de 120 iul. 1894	4%	„ „	87.—
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6%	Mai-Nov.	$101^{1}/_{2}$
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	287.—
Oblig. comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.--Iul.	96.—
„ „ „ din 1884	5%	Mai-Nov.	—.—
„ „ „ din 1888	5%	Iun.-Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5%	Mai-Nov.	$96^{1}/_{2}$
Scrisurĭ fonciare rurale . . .	5%	Ian.-Iulie	$92^{1}/_{4}$
„ „ urbane Bucurescĭ	6%	„ „	$100^{1}/_{2}$
„ „ „ „	5%	„ „	$88^{5}/_{8}$
„ „ „ Iașĭ . .	[illegible]%	„ „	$80.^{1}/_{4}$
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	„ „	—.—
	V. N.		
Banca Rom. ult div. fr. 12.81	500	150 v	—.—
Banca Nation. ult. div. 86.—	500	intr. v.	1598.
Banca agricolă	500	150 v.	207.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	intr. v.	402.—
Naționala de asig. ult. div. 43 lei	200	„ „	420 —
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	„ „	325.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	195.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	„ „	—.—
„Patria" Soc. de asig. ult d. 4 lei	100	„ „	106.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ 2 em. u. d. 0	100	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	300	„ „	—.—
„Bistrița" soc. p. f. hêrtii 30 „	100	„ „	—.—
Societ. p. const. de Tramways	200	„ „	—.—
20 francĭ aur			20 07

SCOMPTURĬ:

Banca naț. a Rom.	5%	Paris	2%
Avansurĭ pe efecte	6%	Petersburg . .	$4^{1}/_{2}\%$
Casa de Depunerĭ	$5^{1}/_{2}$	Berlin	3%
Londra	2%	Belgia	3%
Viena	5%	Elveția	$3^{1}/_{2}\%$

Cursul losurilor private

din 5 Februarie 1896

	cump.	vinde.
Basilica . . .	7.—	7.70
Credit	197.—	198.—
Clary 40 fl. m. c. . .	56.—	57.—
Navig. pe Dunăre . .	135.—	136.—
Insbruck	27.—	28.—
Krakau	27.—	28.—
Laibach	23.25	24.75
Buda	60.25	60.25
Palffy	56.20	57 —
Crucea roșie austr. .	18.50	19.
dto ung. . .	11.10	11.50
dto ital. . .	11.75	12.50
Rudolf . . .	23.75	24.75
Salm	67.—	68.—
Salzburg	27.—	28.—
St. Genois . . .	72 50	74.—
Stanislau	45.—	46.50
Trieitine $4^{1}/_{2}\%$ 100 m. c.	—.—	150.25
dto 4% 50 .	69.—	72.—
Waldstein . . .	53.—	—.—
Sêrbescĭ 3% . . .	34 25	34.75
dto de 10 francĭ	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	124.75	125.75

„PARSIMONIA" innstitut de credit și economii societate pe acții în „BRAN".

Convocare

la adunarea generală, a insttiutului de credit și economii societate pe acții „PARSIMONIA" în Bran, **ce se va ținea Mercurĭ, în 26 Februarie 1896 st. n. la 2 óre p. m.** în localul institutului, la care sunt învitațĭ toțĭ acționarii a se presenta în sensul §-lui 20 din Statutele institutului.

Obiectele de deliberare sunt următórele:

1. Raportul direcțiunei și al comitetului de supraveghiare.
2. Statorirea bilanțului și a împărțirei profitului.
3. Alegerea a 2 membrii în direcțiune și a întregului comitet de supraveghiere.
4. Emiterea de acțiunĭ nouĕ pentru înmulțirea capitalului social.
5. Alte propunerĭ eventuale.

Bran, 29 Ianuarie 1896.

Direcțiunea.

Bilanț cu 31 Decemvre 1895.

ACTIVE:		fl.	cr.	PASIVE:	fl.	cr.
Rate restante din capitalul social . .		275	—	Capital social, 200 acțiunĭ à fl. 50 .	10.000	—
Cassa în numĕrariu		277	84	Depunerĭ spre fructificare	8 088	62
Cambii escomptate		23.692	—	Cambii reescomptate	5 190	—
Spese de fondare	fl. 457.45			Interese transitóre pro 1896	419	89
20% amortisare . . .	„ 91.49	365	96	Profit curat	963	29
Mobiliar		51	—			
		24 661	80		24.661	80

Profit și perderĭ.

DEBIT:	fl.	cr.	CREDIT:	fl.	cr.
Eșite:			Veniturĭ:		
Interese pentru depunerĭ spre fructific.	184	99	Interese dela cambii escomptate . .	988	55
Spese: diverse spese, porto etc. . .	119	12	Provisiunĭ	371	63
Contribuțiune: competințe de timb. etc.	1	29			
20% amortisarea speselor de fondare	91	49			
Profit curat	963	29			
	1360	18		1360	18

Bran, 31 Decemvre 1896.

Miron Tătoiu m. p. cassier. **Ilariu Reit** m. p. contabil. **Ax. Mosoiu** m. p. director esecutiv. **G. Enescu** m. p. **Ios. Pușcariu** m. p. președinte.

G. Mănoiu m. p. **Ios. Runceanu** m. p. **I. Cențu** m. p. **G. Babeș** m. p.

Subsemnatul comitet am esaminat conturile presente și controlându-le cu registrele principale și auxiliare ale societății, ținute în bună ordine, le-am găsit în consonanță cu aceleașĭ și esact.

Bran, în 29 Ianuarie 1896.

Ios. Cojanu m. p. **Nicolau Mănoiu** m. p. **Nicolau Garoiu** m. p. **Ioan Mănoiu** m. p. **Ios. Enescu** m. p. **Leontin Pușcariu** m. p.

Locurĭ de pășune pentru vite,

în ținutul hotarului Rotbav, și anume:

1) Locul de pășune din pădurea bisericei evang. 218 holde catastrale 1400 □° de mare.

2) Câmpul ce se va comasa la acest loc, bun pentru pășunit oile, cir ca 300 holde catast. de mare

se vor da în arêndă pe 3 anĭ prin licitațiune orală, séu pe cale de oferte **în diua de 16 Febr. st. n. 1896 dela órele 11 a. m. până la 2 óre p. m.** în localul școlei din Rotbav.

Amatorii de a arênda aceste locurĭ au de-a depune vadiu înainte de inceperea licitației:

1) Pentru pășunea din pădurea bisericei după suma licitației de fl. 700 = fl. 70.

2. După Câmpul ce se va comasa (3 fl. de holdă) după suma anuală de fl. 900 = fl. 90, adecă un vadiu de 10%.

Ofertele au sĕ fiă însoțite cu vadiu de 10% după sumele de sus, și cu declarația, că oferentului 'i sunt cunoscute condițiile și le acceptéză necondiționat.

Informații mai de aprópe se pot lua la

Presbiteriu Evang. AB. în Rotbav.

893,2—3

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.